

18 december 2013

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
hierna te noemen: klaagster,
juridisch adviseur: mr. C.E.J.M. Heerkens Thijssen, advocaat te
Amsterdam,

tegen:

(wijlen) [naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven priester in het Aartsbisdom Utrecht.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 12 juni 2013. Op 28 augustus 2013 is bij de griffie een reactie op het klaagschrift ingekomen van mr. drs. [naam], hoofd bureau officialaat van het Aartsbisdom Utrecht. Op 13 november 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden. Klaagster is verschenen en heeft haar standpunt nader toegelicht. Zij werd bijgestaan door haar juridisch adviseur mr. Heerkens Thijssen, voornoemd. Namens het Aartsbisdom is verschenen mr. drs. [naam], voornoemd.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klaagster is in de periode van 1950 tot 1952, gedurende haar verblijf in [internaat] in [plaats], seksueel misbruikt door aangeklaagde.

Klaagster is in [datum] geboren in een tehuis voor ongehuwde moeders. In 1941 is zij in het [internaat] in [plaats] geplaatst. De school was buiten het internaat, maar wel aan het internaat gelieerd. Aangeklaagde was godsdienstleraar maar klaagster heeft geen les van hem gehad. Klaagster kende aangeklaagde als “herder” van het internaat. In de periode van 1950 tot 1952 kwam aangeklaagde vaak op het internaat langs en bezocht dan de speelzaal waar de meisjes zich ontspanden. Zo werd er naar elkaars pianomuziek geluisterd. In de speelzaal waren meerdere tafels en banken. Aangeklaagde zat altijd aan de billen van de meisjes; hij gaf er een klapje op of een streling. De meisjes noemden hem “[voornaam] de billenklapper”. Op een keer zat klaagster op haar knieën op de bank en kwam aangeklaagde achter haar staan. Hij sloeg een arm om haar heen en ging met een hand onder haar rokken en in haar onderbroek. Vervolgens drong hij met zijn vinger bij klaagster naar binnen. Klaagster wist niet wat haar

overkwam en was totaal overdonderd. Hoewel klaagster niet precies wist wat er was gebeurd voelde zij zich beschaamd en verward. Niet lang daarna heeft aangeklaagde klaagster nogmaals betast aan haar anus, ditmaal over de kleren heen. Nadien heeft klaagster lichamelijk contact kunnen voorkomen door telkens een plaats te kiezen met de rug tegen de muur, zodat aangeklaagde niet achter haar kon staan. Klaagster heeft bij zuster [naam], de non die toezicht hield in de speelzaal, verteld dat aangeklaagde “vies” bij haar had gedaan. Klaagster werd echter niet geloofd. Later heeft klaagster het verhaal verteld aan haar tante [naam], die haar evenmin geloofde.

In 1952 heeft klaagster het internaat verlaten. Vele jaren later heeft klaagster met haar vriendin uit het internaat, [naam] over het misbruik gesproken. Zij beaamde dat aangeklaagde niet van de meisjes af kon blijven en ook drie maal bij haar is binnengedrongen. Mevrouw [naam] heeft zelf afgezien van een procedure.

2.2. Klaagster heeft veel last ondervonden van haar ervaringen. Het misbruik heeft haar achterdochtig en onzeker gemaakt. Klaagster had moeite met lichamelijke intimiteit en het huwelijk van klaagster heeft uiteindelijk geen stand gehouden. De ex-echtgenoot van klaagster verweet haar dat zij pas gedurende het huwelijk over het misbruik heeft verteld. Klaagster heeft na de scheiding gedurende een lange periode psychologische begeleiding gehad om weerbaarder en zelfverzekerder te worden.

2.3. Klaagster wenst excuses en erkenning voor hetgeen haar is aangedaan.

3. De inhoudelijke reactie (zakelijk weergegeven)

Mr. drs. [naam] heeft gesteld dat aangeklaagde als godsdienstleraar was verbonden aan het [internaat] in [plaats]. Over aangeklaagde, die lang geleden is overleden, is niets bekend over seksueel misbruik. Ter zitting heeft mr. drs. [naam] opgemerkt dat de verklaring van klaagster op hem zeer authentiek is overgekomen. Hij heeft zijn bewondering uitgesproken voor de moed van klaagster om met haar verhaal naar voren te treden.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klaagster gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer drieënzestig jaar verstreken sedert de feiten die klaagster aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klaagster schetst hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie acht aannemelijk dat klaagster in de periode van 1950 tot 1952, gedurende haar verblijf in het [internaat] te [plaats], het slachtoffer is geworden van seksueel misbruik gepleegd door aangeklaagde. Dit misbruik bestond uit het vele malen een klap op de billen geven of de billen strelen, steeds over de kleding heen, het eenmalig met de vinger

binnendringen in de vagina van klagster en een keer het betasten van de anus over de kleding heen.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klagster haar verhaal heeft verteld.

Daarnaast wordt haar verklaring ondersteund door de verklaring van mevrouw [naam] met wie klagster gelijktijdig in het internaat verbleef. Mevrouw [naam] heeft verklaard dat zij getuige was van het misbruik van klagster en zelf eveneens door aangeklaagde is misbruikt in die zin dat hij ook bij haar met de vinger in haar geslachtsdeel is binnengedrongen. Ook de verklaring van de dochter van klagster, mevrouw [naam], ondersteunt haar verklaring. Zij heeft verklaard dat haar vader haar al voor 2001 (het precieze jaartal kan zij zich niet herinneren) heeft verteld dat haar moeder seksueel was misbruikt. Hij verweet haar (moeder) dit niet voor het huwelijk verteld te hebben want “dan had hij geweten dat zij beschadigd was en had hij wellicht een andere keuze gemaakt”. Voorts heeft de dochter verklaard dat klagster haar enkele jaren later, met horten en stoten en vol schaamte, gedetailleerd over het misbruik heeft verteld.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klagster was ten tijde van het misbruik ongeveer dertien jaar oud. Aangeklaagde was voor haar iemand in wie zij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klagster is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6. Klagster heeft niet om een financiële vergoeding verzocht. De Klachtencommissie wijst klagster erop dat zij zich, bij een gegrondverklaring van de klacht door de Aartsbisschop, voor het verkrijgen van schadevergoeding kan wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Aartsbisschop de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 18 december 2013 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, prof. dr. H.B.M. van de Wiel en dr. P.J.A. van Panhuis, leden, bijgestaan door mr. J.C. Quint, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

zaaknummer 2013W1013

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.